

Programma

- 13.30** Ontvangst met koffie/thee
- 14.00** Opening door Bram Krol, directeur
De Berkenschutse/dagvoorzitter
- 14.05** Introductie door dr. Geert Thoonen, GZ-psycholoog
- 14.15** Je brein breken over prikkels. André Rietman
- 15.00** Sensorische prikkelverwerking: wat betekent het
voor de schoolsituatie? Celeste Meijs
- 15.45** Pauze
- 16.05** Prikkel de praktijk. Presentatie vanuit
De Berkenschutse. Jonita Vreijzen, Patricia
Oosterveen en Marieke Wijnans
- 17.00** Afsluiting en informeel samenzijn

Datum en tijdstip

Woensdag 20 maart van 13.30 – 17.00 uur

Locatie

Schouwburgzaal 't Scureken Kempenhaeghe,
Sterkselseweg 65, Heeze

Aanmelden en kosten

Aanmelden kan via het aanmeldformulier op
www.berkenschutse.nl. De kosten voor het symposium
bedragen € 30,-. Na aanmelding ontvangt u een factuur.

Parkeren

Op het parkeerterrein van Kempenhaeghe of vanaf
13.00 uur op de naastgelegen taxiparkeerplaats van
De Berkenschutse (volg P-borden).

seminar Berkenbrein!

'Prikkelende prikkels'
De rol van prikkelverwerking op
leren en gedrag in het onderwijs

André Rietman

Dr. Celeste Meijs

Jonita Vreijzen

Patricia Oosterveen

Marieke Wijnans

20 maart 2019
13.30-17.00 uur

De Berkenschutse

Centrum voor Onderwijsexpertise

De Berkenschutse

Centrum voor Onderwijsexpertise

www.berkenschutse.nl

De Berkenschutse is een onderwijsexpertisecentrum en die expertise delen we graag met het hele onderwijsveld. Twee keer per jaar bieden wij eenieder de ruimte om deel te nemen aan het seminar Berkenbrein. Daarbij combineren we de krachten in zorg en onderwijs samen met Kempenhaeghe. In dit geval gaat het om gezamenlijke expertise op het gebied van neurocognitie, in het bijzonder prikkelverwerking. Op 20 maart laten wij u graag kennismaken met interessante sprekers die (interactieve) presentaties verzorgen over 'Prikkelende Prikkelers; de rol van prikkelverwerking op leren en gedrag in het onderwijs.' Inzichten die het waard zijn om kennis van te nemen, te delen en toe te passen in de klas!

Wij begroeten u graag op 20 maart!

Bram Krol, directeur onderwijs, Centrum voor Onderwijsexpertise De Berkenschutse

Je brein breken over prikkels André Rietman

In de presentatie geeft André een introductie in de sensorische informatieverwerking. Welke prikkels komen het brein binnen en hoe worden die verwerkt? Welke trends zijn er op dat gebied te zien in de verschillende leeftijdsfasen? Wat kan er misgaan en hoe ziet dat er uit bij ontwikkelingsstoornissen (ADHD, ASS) of hersenletsel? De modellen van Lucy Miller en Winnie Dunn worden kort besproken met enkele recente wetenschappelijke ontwikkelingen.

Sensorische prikkelverwerking: wat betekent het voor de school- situatie? Dr. Celeste Meijs

In iedere klas zijn kinderen die opvallen door hun gedrag. Ze kunnen bijvoorbeeld druk of bezig zijn, maar er zijn ook kinderen die veel naar buiten staren of zich afschermen voor wat er in de klas gebeurt. Dit gedrag kan samenhangen met de manier waarop kinderen sensorische prikkels verwerken. Het kan ervoor zorgen dat kinderen minder goed opletten, met als gevolg dat ze mogelijk minder goede schoolprestaties kunnen behalen. Maar, hoe vaak komt het daadwerkelijk voor dat kinderen problemen ervaren in de sensorische prikkelverwerking? En hangt dit samen met leeftijd en geslacht? Daarnaast lijken problemen met het wel of niet reageren op prikkels soms sterk op problemen met executieve functies, waaronder inhibitie, het kunnen onderdrukken van reacties. Is er een samenhang tussen sensorische prikkel-

verwerking en executieve functies en daaruit volgend ook met schoolprestaties? Daarnaast is er in de media steeds meer aandacht voor hulpmiddelen die gebruikt kunnen worden om de prikkelverwerking beter te reguleren. Werken deze hulpmiddelen en geldt dat voor alle kinderen ongeacht hun manier van prikkelverwerking en ongeacht de taak die ze moeten doen? En wat betekenen problemen met de sensorische prikkelverwerking voor de contacten met klasgenoten en leraren? Veel vragen die in deze presentatie centraal staan en waarop nader wordt ingegaan.

Prikkel de praktijk. Presentatie vanuit De Berkenschutse Jonita Vreijzen, Patricia Oosterveen en Marieke Wijnans

In deze presentatie wordt getoond hoe de theorie over prikkelverwerking is omgezet in een praktische werkvorm voor in de klas. Het idee hierachter is dat leerlingen beter tot leren kunnen komen als hun prikkelverwerking beter is gereguleerd. Door de gekozen werkvorm worden leerkrachten en leerlingen getraind in het herkennen van onder- en overprikkeling en gebruiken zij een tool (de prikkelmeter) om met leerlingen in gesprek te gaan over de prikkelverwerking (van de leerling). Deze prikkelmeter ondersteunt de leerling om een activerende of kalmerende strategie te kiezen, waarmee de prikkelverwerking kan worden gereguleerd. Professionals van De Berkenschutse komen aan het woord om hun praktische ervaringen met deze werkwijze te delen, waardoor je geprikkeld wordt om ook zelf aan de slag te gaan!

André Rietman

Psycholoog en ergotherapeut, afdeling kinder- en jeugdpsychiatrie/psychologie Sophia kindziekenhuis, Erasmus MC Rotterdam. André doet deels klinisch werk (diagnostiek en behandeling van kinderen en ouders) en deels wetenschappelijk onderzoek. Hij werkt vooral met kinderen met ontwikkelingsstoornissen en hun ouders en doet onderzoek naar kinderen met erfelijke en aangeboren aandoeningen. Hij heeft diverse boeken vertaald, bewerkt en geschreven op het gebied van de zintuiglijke informatieverwerking en geeft onderwijs over neuropsychologische en neuropsychiatrische thema's.

Celeste Meijs

Universitair docent Welten-instituut, Open Universiteit. Zij doet onderzoek naar de relatie tussen sensorische prikkelverwerking, executieve functies en schoolprestaties en naar de effecten van het gebruik van hulpmiddelen, die de prikkelverwerking kunnen reguleren. Celeste Meijs is projectleider van Het Wiebellkinderen Onderzoek naar Betere Breinprestaties en LeerEffecten (WOBBLE). Zij doen onderzoek naar de directe effecten van het gebruik van een Tangle, wiebelkussen en geluiddempende koptelefoon op aandacht- en rekenprestaties in het regulier basisonderwijs. Ze is betrokken bij een literatuurstudie naar werkzame interventies/hulpmiddelen die in de klas ingezet kunnen worden om problemen met de sensorische prikkelverwerking en/of executieve functies aan te pakken.

Jonita Vreijzen

Jonita begon als Z-verpleegkundige en maakte na veertien jaar de overstap naar het speciaal onderwijs. In haar achttienjarige onderwijs carrière op De Berkenschutse gaf ze les aan leerlingen van 4 tot 20 jaar. Het lesgeven aan leerlingen met specifieke leerbehoeften boeit haar enorm. Vorig schooljaar deed zij in haar klas (leeftijden 9 tot 13 jaar) in samenwerking met gedragswetenschappers en ergotherapeuten veel

ervaring op rondom het thema prikkelverwerking en het werken met de prikkelmeter. Vanaf dit schooljaar neemt Jonita deze kennis mee in het onderwijsveld als ambulant onderwijskundig begeleider vanuit het LWOE (Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie).

Patricia Oosterveen

Patricia ging na haar studie als ergotherapeut werken bij het expertisecentrum Kempenhaeghe, waar ze zestien jaar werkte. Enkele jaren na de start van haar werkzaamheden op Kempenhaeghe ging ze ook werken op De Berkenschutse. Als ergotherapeut op De Berkenschutse is Patricia breed inzetbaar, waarbij de werkzaamheden bestaan uit individuele behandelingen, groepslessen en adviseren van voorzieningen/hulpmiddelen. Prikkelverwerking vormt een thema dat als een rode draad door haar werkzaamheden loopt. Het is dan ook een mooie ervaring om dit onderwerp te kunnen uitdragen naar collega's.

Marieke Wijnans

Marieke Wijnans werkt zeven jaar als psycholoog NIP bij De Berkenschutse. Ze is voornamelijk actief in het speciaal onderwijs (SO) voor langdurig zieke leerlingen tussen 4 en 12 jaar. Naast de leerling- en leerkrachtbegeleiding richt Marieke zich op het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek, waarbij zij het uiterst belangrijk vindt om de theorie te vertalen naar praktisch handelen. Vanuit de vele hulpvragen op het gebied van prikkelverwerking in relatie tot gedrag, is Marieke zich samen met andere professionals van De Berkenschutse gaan verdiepen in dit thema. Op deze manier is er een werkvorm ontstaan, waarbij zowel de leerling als leerkracht veel baat hebben in de klas!